

Ministeriële omzendbrieven 1986 - 2009
Ministeriële omzendbrief van 18 september 1986
(Staatsblad 27 september)

betreffende de verbintenis aan te gaan door personen die de perioden van onderbreking van hun beroepsloopbaan of van vermindering van hun arbeidsprestaties wensen te valideren overeenkomstig artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 442 van 14 augustus 1986 betreffende de weerslag van sommige administratieve toestanden op de pensioenen van de personeelsleden van de overheidsdiensten.

Artikel 2, § 1 van het koninklijk besluit nr. 442 van 14 augustus 1986 betreffende de weerslag van sommige administratieve toestanden op de pensioenen van de personeelsleden van de overheidsdiensten dat bekendgemaakt werd in het Belgisch Staatsblad van 30 augustus 1986, bepaalt hoe de perioden van volledige onderbreking van de beroepsloopbaan en de perioden van vermindering van de arbeidsprestaties (of van gedeeltelijke onderbreking van de beroepsloopbaan wanneer het de onderwijssector betreft) voor het recht op het rustpensioen en voor de berekening ervan in aanmerking kunnen worden genomen.

Het is nuttig te verduidelijken dat de uitdrukking "loopbaanonderbreking" enkel betrekking heeft op de toestand van de ambtenaar die zijn activiteit volledig onderbroken heeft en die hierdoor recht heeft op een onderbrekingsuitkering ten laste van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, en dat de uitdrukking "vermindering van de arbeidsprestaties" enkel betrekking heeft op de toestand van de ambtenaar die zijn beroepsactiviteit verminderd heeft en die eveneens recht heeft op een onderbrekingsuitkering ten laste van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

De eerste 12 maanden worden, zonder enige geldelijke tegenprestatie, in aanmerking genomen voor de duur die zou meegeteld hebben indien er geen (volledige of gedeeltelijke) loopbaanonderbreking was geweest. Deze regel geldt zowel voor de perioden van loopbaanonderbreking of van vermindering van de arbeidsprestaties die pas zullen aanvangen na 1 september 1986 als voor de perioden van loopbaanonderbreking die volledig voor 1 september 1986 gelegen zijn of die op deze datum reeds liepen.

De volgende 48 maanden zijn in principe slechts aanneembaar mits het storten van een vrijwillige persoonlijke bijdrage gelijk aan 7,5 pct. van de wedde die het personeelslid zou genoten hebben indien er geen loopbaanonderbreking was geweest of, in geval van gedeeltelijke loopbaanonderbreking, van het verschil tussen deze wedde en die welke het personeelslid nog effectief ontvangt. Deze storting is evenwel niet vereist tijdens maximum 24 maanden voor de perioden gedurende dewelke het personeelslid of zijn echtgenoot die onder hetzelfde dak woont, kinderbijslag ontvangt voor een kind dat minder dan zes jaar oud is.

Er dient benadrukt dat enkel de perioden van loopbaanonderbreking en van vermindering van de arbeidsprestaties, zoals zij hiervoor bepaald werden, kunnen worden gevalideerd.

Het spreekt vanzelf dat de validering bestemd is om de niet verrichte prestaties te dekken en dat, indien zij niet uitgevoerd wordt, de betreffende perioden van afwezigheid niet in aanmerking zullen kunnen genomen worden voor het recht en de berekening van het pensioen.

Zo zal bijvoorbeeld een jaar van halftijds werken overeenkomstig de regeling van vermindering van de arbeidsprestaties slechts voor 6 maanden in aanmerking genomen worden indien de niet verrichte prestaties niet gevalideerd worden.

In verband met de in artikel 2, § 1, van het koninklijk besluit nr. 442 voorziene inaanmerkingneming voor het rustpensioen van perioden van volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking moet de aandacht gevestigd worden op twee belangrijke punten :

- 1) de inaanmerkingneming van deze perioden voor het rustpensioen heeft automatisch tot gevolg dat zij ook voor de berekening van het overlevingspensioen zullen meetellen.

Overeenkomstig artikel 5, § 1 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen wordt immers voor de berekening van het overlevingspensioen rekening gehouden met de diensten en perioden die in aanmerking komen voor de berekening van de rustpensioenen. De validering van de perioden van volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor het rustpensioen houdt derhalve tegelijkertijd een de facto validering voor het overlevingspensioen in.

- 2) de inaanmerkingneming van perioden van volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking zoals die voortvloeit uit de toepassing van artikel 2 kan nochtans zekere beperkingen ondergaan wanneer deze perioden voorafgegaan of onderbroken worden door niet vergoede afwezigheden die eveneens aanneembaar zijn voor het pensioen omwille van hun gelijkstelling met dienstactiviteit. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het ouderschapsverlof of voor het verlof voor verminderde prestaties om sociale of familiale redenen. Artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 442 beperkt de inaanmerkingneming van die afwezigheden en de perioden van volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking tot (1).

Er valt op te merken dat krachtens artikel 3, § 3 van het koninklijk besluit nr. 442 sommige niet vergoede afwezigheden die statutair met dienstactiviteit gelijkgesteld zijn, niet onder de toepassing vallen van dit besluit. Worden evenmin beoogd, de militaire diensten aangezien zij in aanmerking komen krachtens bijzondere bepalingen, evenals de verloven voor verminderde prestaties wegens ziekte of gebrekkigheid (90 dagen per periode van 10 jaar anciënniteit) aangezien zij bezoldigd worden.

Het personeelslid dat een periode van volledige loopbaanonderbreking of van vermindering van de arbeidsprestaties (gedeeltelijke onderbreking) wenst te valideren moet daartoe, overeenkomstig artikel 2, § 2, 2de lid, van het koninklijk besluit nr. 442, bij de overheid waarvan het afhangt,, de verbintenis aangaan de vereiste stortingen te verrichten. Dit geldt eveneens wanneer bijdragen slechts verschuldigd zullen zijn voor het gedeelte van een periode tijdens hetwelk de betrokkene of zijn echtgenoot geen kind van minder dan 6 jaar meer ten laste zou hebben.

De overheid waarvan het personeelslid afhangt dat een volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking vraagt, wordt verzocht de betrokkene attent te maken op de in artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 442 voorziene mogelijkheid tot validering en op de modaliteiten hiervan, evenals op de beperkingen voortvloeiend uit artikel 3.

De personen waarvan het stelsel der overlevingspensioenen beheerd wordt door de Pensioendienst voor de overheidssector en die een verbintenis tot validering wensen aan te gaan moeten het formulier waarvan hierna het model afgedrukt wordt, invullen en door de overheid waarvan zij afhangen laten aanvullen. Deze laatste moet het behoorlijk ingevulde formulier opsturen naar de Pensioendienst voor de overheidssector, Victor Hortaplein 40 bus 30 - 1060 Brussel. De overheid waarvan het personeelslid afhangt is er ook toe gehouden aan de Pensioendienst voor de overheidssector elke weddewijziging te melden die zich gedurende de periode van loopbaanonderbreking zou voordoen en die voortvloeit uit eventuele promoties.

Zodra de Pensioendienst voor de overheidssector het verbintenisformulier ontvangen heeft zal hij aan de betrokkene het verschuldigde bedrag evenals de betalingsmodaliteiten ervan meedelen. Hij zal hem ook elke wijziging van dit bedrag meedelen voortvloeiend bijvoorbeeld uit een verhoogde wedde, een indexaanpassing.

De machten en instellingen bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 442 waarvan het stelsel van de overlevingspensioenen niet beheerd wordt door de Pensioendienst voor de overheidssector, worden verzocht zich voor de toepassing van de maatregelen die voortvloeien uit dit koninklijk besluit, te laten inspireren door de bovenvermelde richtlijnen.

Ministeriële omzendbrief van 9 juli 1991 **(Staatsblad 25 juli)**

met betrekking tot de toepassing van het koninklijk besluit nr. 442 van 14 augustus 1986 betreffende de weerslag van sommige administratieve toestanden op de pensioenen van de personeelsleden van de overheidsdiensten, zoals het gewijzigd werd door de wet van 21 mei 1991 (Belgisch Staatsblad van 20 juni 1991) houdende diverse wijzigingen aan de wetgeving betreffende de pensioenen van de openbare sector (¹).

Artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 442 van 14 augustus 1986 betreffende de weerslag van sommige administratieve toestanden op de pensioenen van de personeelsleden van de overheidsdiensten had tot doel te beletten dat aanneembare perioden van volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking evenals sommige niet vergoede maar met dienstactiviteit gelijkgestelde perioden van afwezigheid zonder enige beperking in aanmerking genomen zouden worden voor het bepalen van het recht op pensioen en voor de berekening ervan. Te dien einde werd een schijvensysteem ingesteld waarbij de aanneembaarheid beperkt werd tot de perioden die gelegen waren binnen vijf al dan niet opeenvolgende schijven van elk één jaar. Dit stelsel kon tot gevolg hebben dat vijf relatief korte perioden van loopbaanonderbreking of van niet vergoede met dienstactiviteit gelijkgestelde afwezigheid de volledige uitputting van de vijf schijven met zich meebrachten, hetgeen betekende dat de daarna gelegen perioden niet meer in aanmerking konden komen voor het pensioen.

Door artikel 62 van de wet van 21 mei 1991 houdende diverse wijzigingen aan de wetgeving betreffende de pensioenen van de openbare sector wordt dit schijvensysteem met ingang van 1 juli 1991 vervangen door een systeem waarbij het globale volume van de voormelde perioden van afwezigheid vastgesteld wordt in verhouding tot het volume van de diensten die werkelijk verricht werden gedurende de loopbaan. Overeenkomstig de nieuwe regeling worden de niet vergoede met dienstactiviteit gelijkgestelde perioden van afwezigheid na 31 december 1982 en de aanneembare perioden van volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking voor de berekening van het pensioen slechts in aanmerking genomen ten belope van een maximumduur die vastgesteld is op 20% van de duur van de diensten en perioden die, afgezien van de bovenvermelde perioden en van om welke reden ook vergoede perioden, in aanmerking worden genomen voor de berekening van het pensioen.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat het volume van de diensten die werkelijk werden verricht gedurende de loopbaan, eventueel wordt berekend met toepassing van de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 206 van 29 augustus 1983 tot regeling van de berekening van het pensioen van de openbare sector voor diensten met onvolledige opdracht. Het volume van de perioden van niet vergoede met dienstactiviteit gelijkgestelde afwezigheid en van volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking wordt bepaald in functie van het gedeelte dat zij vertegenwoordigen in verhouding tot een volledige afwezigheid in een ambt met volledige opdracht.

Voorbeeld : Een ambtenaar is op 1 januari 1975 in dienst getreden en gaat op pensioen op 1 januari 2005.

Loopbaan	Duur van de werkelijk gepresteerde diensten	Duur van de perioden van afwezigheid (perioden van niet vergoede met dienstactiviteit gelijkgestelde afwezigheid en van aanneembare loopbaanonderbreking)
01.01.1975 - 31.12.1989 : voltijdse prestaties	15 jaar	-
01.01.1990 - 31.12.1991 : verlof voor verminderde prestaties (50%) om sociale of familiale redenen	2 jaar x 50% = 1 jaar	2 jaar x 50% = 1 jaar
01.01.1992 - 31.12.1992 : voltijdse loopbaanonderbreking	-	1 jaar
01.01.1993 - 31.12.1993 : voltijdse loopbaanonderbreking (gevalideerd)	-	1 jaar
01.01.1994 - 31.12.1994 : halftijdse loopbaanonderbreking (gevalideerd)	1 jaar x 50% = 6 maanden	1 jaar x 50% = 6 maanden
01.01.1995 - 31.12.1996 : verlof voor verminderde prestaties (50%) om sociale of familiale redenen	2 jaar x 50% = 1 jaar	2 jaar x 50% = 1 jaar
01.01.1997 - 31.12.2004 : voltijdse prestaties	8 jaar	-
<u>TOTAAL</u>	25 jaar en 6 maanden = 306 maanden	4 jaar en 6 maanden = 54 maanden

De perioden van afwezigheid zijn volledig aanneembaar daar het totaal ervan (54 maanden) niet groter is dan 20% van de werkelijk gepresteerde diensten (20% van 306 = 61,2 maanden).

Om te bepalen of deze 20% -grens al dan niet bereikt is, worden niet in aanmerking genomen :

- 1° de perioden van volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking die vóór 1 juli 1991, de datum van inwerkingtreding van de nieuwe regeling, reeds waren gevalideerd ;
- 2° wanneer een personeelslid voor de leeftijd van 60 jaar gepensioneerd wordt wegens lichamelijke ongeschiktheid, de gevalideerde perioden van volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking.

In deze laatste 2 gevallen mag het totaal van de voor de berekening van het pensioen in aanmerking genomen perioden van niet vergoede met dienstactiviteit gelijkgestelde afwezigheid en van loopbaanonderbreking vijf jaar evenwel niet overschrijden.

Voorbeeld 1 : Een ambtenaar is op 1 januari 1980 in dienst getreden en gaat op pensioen op 1 januari 1995.

Loopbaan	Duur van de werkelijk gepresteerde diensten	Duur van de perioden van afwezigheid
01.01.1980 - 31.12.1984 : voltijdse prestaties	5 jaar	-
01.01.1985 - 31.12.1986 : verlof voor verminderde prestaties (50%) om sociale of familiale redenen	2 jaar x 50% = 1 jaar	2 jaar x 50% = 1 jaar
01.01.1987 - 31.12.1987 : voltijdse loopbaanonderbreking	-	-
01.01.1988 - 31.12.1988 : voltijdse loopbaanonderbreking (gevalideerd)	-	-
01.01.1989 - 31.12.1990 : verlof voor verminderde prestaties (50%) om sociale of familiale redenen	2 jaar x 50% = 1 jaar	2 jaar x 50% = 1 jaar
01.01.1991 - 31.12.1994 : voltijdse prestaties	8 jaar	-
<u>TOTAAL</u>	11 jaar = 132 maanden	4 jaar = 48 maanden (waarvan 12 maanden gevalideerd vóór 01.07.1991)

Overeenkomstig de nieuwe regeling kunnen op grond van de 20% - maximumgrens in principe slechts 26,4 (= 20% van 132) van de 48 maanden afwezigheid in aanmerking genomen worden voor de berekening van het pensioen. Daar evenwel de periode 1 januari - 31 december 1988 reeds werd gevalideerd vóór de datum van inwerkingtreding van de nieuwe regeling, wordt ze niet in aanmerking genomen voor het bepalen van de 20% - maximumgrens. Van de 48 maanden afwezigheid worden derhalve $26,4 + 12 = 38,4$ maanden opgenomen voor de berekening van het pensioen.

Voorbeeld 2 : Een ambtenaar is op 1 januari 1990 in dienst getreden en wordt op 1 januari 2005 vóór de leeftijd van 60 jaar gepensioneerd wegens lichamelijke ongeschiktheid.

Loopbaan	Duur van de werkelijk gepresteerde diensten	Duur van de perioden van afwezigheid
01.01.1980 - 31.12.1984 : voltijdse prestaties	5 jaar	-
01.01.1990 - 31.12.1994 : voltijdse prestaties	5 jaar	-
01.01.1995 - 31.12.1996 : verlof voor verminderde prestaties (50%) om sociale of familiale redenen	2 jaar x 50% = 1 jaar	2 jaar x 50% = 1 jaar
01.01.1997 - 31.12.1997 : voltijdse loopbaanonderbreking	-	1 jaar
01.01.1998 - 31.12.2000 : voltijdse loopbaanonderbreking (gevalideerd)	-	1 jaar
01.01.2001 - 31.12.2001 : deeltijdse loopbaanonderbreking (gevalideerd)	1 jaar x 50% = 6 maanden	1 jaar x 50% = 6 maanden
01.01.2002 - 31.12.2004 : voltijdse prestaties	3 jaar	-
<u>TOTAAL</u>	9 jaar en 6 maanden = 114 maanden	5 jaar en 6 maanden = 66 maanden (waarvan 42 maanden gevalideerd)

Op grond van de 20% - maximumgrens kunnen in principe slechts 22,8 (= 20% van 114) van de 66 maanden afwezigheid in aanmerking genomen worden voor de berekening van het pensioen. Daar het hier evenwel gaat om een pensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid vóór de leeftijd van 60 jaar en de periode 1 januari 1998 - 31 december 2001 werd gevalideerd, wordt deze niet in aanmerking genomen voor het bepalen van de 20% - maximumgrens. In principe zouden aldus 22,8 + 42 = 64,8 maanden in aanmerking moeten genomen worden voor de berekening van het pensioen. Daar evenwel het totaal van de voor de berekening van het pensioen in aanmerking genomen perioden van niet vergoede met dienstactiviteit gelijkgestelde afwezigheid en van loopbaanonderbreking vijf jaar niet mag overschrijden, zullen er uiteindelijk 60 van de 66 maanden afwezigheid in aanmerking genomen worden voor de berekening van het pensioen.

Overeenkomstig artikel 3, § 3 van het koninklijk besluit nr. 442 worden sommige niet vergoede afwezigheden die statutair met dienstactiviteit gelijkgesteld zijn, uit het toepassingsgebied van dit besluit gesloten. Artikel 62, 3° van de voormelde wet van 21 mei 1991 voegt, met uitwerking op 1 september 1986, aan de in artikel 3, § 3 opgenomen lijst het ouderschapsverlof toe

evenals de verloven voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheden die in toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen die ze voorzien, met dienstactiviteit gelijkgesteld zijn.

Uit hetgeen voorafgaat volgt dat, wanneer iemand zijn loopbaan onderbreekt in het begin ervan, het soms moeilijk te zeggen is of een validering van de perioden van loopbaanonderbreking zinvol zal zijn. Behalve in geval van pensionering wegens lichamelijke ongeschiktheid zal een en ander inderdaad afhangen van het feit hoeveel perioden van voor artikel 3 in aanmerking komende afwezigheden er bij het einde van de loopbaan zullen zijn en hoeveel perioden van aanwezigheid, hetgeen vanzelfsprekend bij het begin van de loopbaan moeilijk te voorspellen is.

Aan de door artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 442 bepaalde regeling betreffende de inaanmerkingneming voor het pensioen van perioden van loopbaanonderbreking worden door de voormelde wet van 21 mei 1991 geen fundamentele wijzigingen aangebracht. Wel is het zo dat de vroegere verplichting om de verbintenis tot validering aan te gaan "binnen dertig dagen te rekenen vanaf de aanvangsdatum van iedere loopbaanonderbreking" die het personeelslid wenst te valideren, niet meer weerhouden wordt. Voortaan geldt de regel dat de valideringsbijdragen bij de bevoegde macht of instelling moeten toegekomen zijn vóór de ingangsdatum van het pensioen en ten laatste op 31 december van het jaar dat volgt op dat gedurende hetwelk de periode of het gedeelte van de periode die het personeelslid wenst te valideren, zich situeert.

Voor het overige blijft hetgeen inzake de validering van perioden van loopbaanonderbreking gezegd werd in de ministeriële omzendbrief van 18 september 1986 (Belgisch Staatsblad van 27 september 1986), volledig van kracht. Personeelsleden die aanspraak kunnen maken op een pensioen dat door de Pensioendienst voor de overheidsheidssector verleend wordt en die een periode van loopbaanonderbreking wensen te valideren, worden verzocht voortaan het in bijlage opgenomen aangepaste verbintenisformulier te gebruiken.

Ten slotte moet de aandacht nog gevestigd worden op het feit dat artikel 75 van de voormelde wet van 21 mei 1991 toelaat perioden van loopbaanonderbreking die op de datum van inwerkingtreding van de nieuwe regeling niet meer konden gevalideerd worden, vooralsnog toch te valideren. In dit geval moet het personeelslid vóór de ingangsdatum van het pensioen en ten laatste op 31 december 1991 de verbintenis daartoe aangaan en de bijdragen tot validering van deze periode moeten vóór dezelfde datum toekomen bij de macht of de instelling die het stelsel van de overlevingspensioenen van het betrokken personeelslid beheert.

1 Zie ook ministeriële omzendbrief van 18 september 1986.

Ministeriële omzendbrief van 30 november 1994
(Staatsblad 20 december)

met betrekking tot de afbakening van het begrip "voorzorgsinstelling" zoals bedoeld in de wet van 6 augustus 1993 betreffende de pensioenen van het benoemd personeel van de plaatselijke besturen.

Aan de Ministers en Staatssecretarissen,
Aan de Provinciegouverneurs,
Aan de Arrondissementscommissarissen,
Aan de Burgemeesters en Schepenen.

Overeenkomstig artikel 2 van de wet van 6 augustus 1993 betreffende de pensioenen van het benoemd personeel van de plaatselijke besturen kunnen deze laatste hun personeel dat niet is aangesloten bij het gemeenschappelijk pensioenstelsel van de lokale overheden onder meer bij overeenkomst aansluiten bij een verzorgingsinstelling.

Artikel 1, e) van voormelde wet van 6 augustus 1993 omschrijft de in deze wet bedoelde verzorgingsinstelling als "de instelling opgericht voor het voeren van het beheer over collectieve rust- en overlevingspensioenfondsen waarmee een plaatselijk bestuur een overeenkomst heeft gesloten voor het verstrekken van de pensioenen van zijn vastbenoemde personeelsleden en van hun rechthebbenden".

Daarmee heeft de wetgever in 1993 teruggerepen naar de terminologie van de wet van 25 april 1933 omtrent de pensioenregeling van het gemeentepersoneel die in haar artikel 3 sprak over "de gemeenten die niet rechtstreeks of door tussenkomst van een verzorgingsinstelling de betaling van het pensioen... op zich nemen". Dezelfde terminologie is overigens terug te vinden in artikel 161 van de nieuwe gemeentewet dat de inhoud van artikel 3 van de wet van 25 april 1933 overgenomen heeft.

Om als verzorgingsinstelling in de zin van de wet van 6 augustus 1993 in aanmerking te komen dient de kandidaat-verzorgingsinstelling juridisch gezien volgende voorwaarden te vervullen.

Vooreerst dient de kandidaat-instelling zich, op het ogenblik dat zij als verzorgingsinstelling in de zin van de wet van 6 augustus 1993 wil erkend worden, bezig te houden met het beheer over de collectieve rust- en overlevingspensioenfondsen van een plaatselijk bestuur.

Verder moet het gaan om een kandidaat-instelling die voldoende waarborgen biedt dat zij de haar toevertrouwde taken kan uitvoeren wat betekent dat zij aan de door de Controledienst voor de verzekeringen vastgelegde criteria moet beantwoorden. Deze voorwaarden werden vastgesteld in de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen. Een kandidaat-instelling die de door deze Controledienst voorgeschreven normen niet haalt, kan geen verzorgingsinstelling zijn in de zin van de wet van 6 augustus 1993.

Overeenkomstig artikel 7, § 1, derde lid, van de wet van 6 augustus 1993 kan de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (RSZPPO) met een verzorgingsinstelling die aan de hiervoor vermelde criteria beantwoordt de in dat lid bedoelde overeenkomst (waarbij de RSZPPO belast wordt met de inning van de bijdragen die nodig zijn voor de financiering van de pensioenen) afsluiten onder twee voorwaarden : de verzorgingsinstelling moet een overeenkomst hebben afgesloten met het plaatselijk bestuur voor het beheer van zijn collectieve pensioenfondsen en het plaatselijk bestuur moet voorafgaandelijk akkoord gaan met voormelde overeenkomst tussen de verzorgingsinstelling en de RSZPPO.

Als aan de vier voormelde voorwaarden voldaan is (een overeenkomst tussen de kandidaat-instelling en het plaatselijk bestuur, het akkoord van het plaatselijk bestuur met betrekking tot de

overeenkomst tussen de kandidaat-instelling en de RSZPPO, het feit dat de kandidaat-instelling het beheer voert over de collectieve pensioenfondsen van het plaatselijk bestuur en het feit dat de kandidaat-instelling aan de criteria van de Controledienst voor de verzekeringen beantwoordt), is er geen enkel juridisch beletsel tegen de in artikel 7, § 1, derde lid, bedoelde overeenkomst tussen de RSZPPO en een kandidaat-voorzorgsinstelling die bekwaam en bereid is de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de pensioenen van de plaatselijke besturen na te leven. In die omstandigheden belet niets het Beheerscomité van de RSZPPO aan een dergelijke overeenkomst zijn fiat te verlenen.

Ministeriële omzendbrief van 17 september 1998
(Staatsblad 24 oktober)

met betrekking tot de toepassing van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het "Handvest" van de sociaal verzekerde en het koninklijk besluit van 16 juli 1998 tot uitvoering voor de pensioenstelsels van de openbare sector van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het handvest van de sociaal verzekerde

Aan de Ministers en Staatssecretarissen,
Aan de Provinciegouverneurs,
Aan de Arrondissementscommissarissen,
Aan de Burgemeesters en Schepenen.

In het Belgisch Staatsblad van 6 september 1995 werd de wet van 11 april 1995 tot invoering van het handvest van de sociaal verzekerde bekendgemaakt. Deze wet werd gewijzigd door de wetten van 25 juni 1997 (Belgisch Staatsblad van 13 september 1997) en 22 februari 1998 (Belgisch Staatsblad van 3 maart 1998).

Overeenkomstig artikel 2, 1°, van deze wet is het handvest van toepassing op alle takken van de sociale zekerheid en dus ook op de pensioenen van de openbare sector. De verplichtingen die uit het handvest voortvloeien dienen te worden nageleefd door alle ministeries, openbare instellingen van sociale zekerheid alsook elke instelling, overheid of elke rechtspersoon van publiek recht die prestaties van de sociale zekerheid toekent (artikel 2, 2°, a)). Het betreft dus alle openbare overheden die pensioenen van de openbare sector beheren, zoals onder meer provincies, gemeenten, instellingen van openbaar nut en autonome overheidsbedrijven welke een eigen pensioenstelsel hebben voor hun vastbenoemde personeelsleden. Het handvest is ook van toepassing op de meewerkende instellingen van sociale zekerheid, dat wil zeggen instellingen van privaatrecht die erkend zijn om mee te werken aan de toepassing van de sociale zekerheid (artikel 2, 2°, b)), zoals verzorgingsinstellingen voor wat betreft hun activiteiten op het vlak van het beheer van pensioendossiers van de openbare sector. Samengevat kan gesteld worden dat het handvest dus van toepassing is op alle openbare en private instellingen die pensioenen van de openbare sector beheren.

Het koninklijk besluit van 16 juli 1998 tot uitvoering voor de pensioenstelsels van de openbare sector van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het handvest van de sociaal verzekerde (Belgisch Staatsblad van 26 augustus 1998) is eveneens van toepassing op alle openbare en private instellingen die pensioenen van de openbare sector beheren.

Hierna volgt een bespreking van de voornaamste verplichtingen die uit het handvest en het uitvoeringsbesluit voortvloeien voor de openbare en private instellingen die pensioenen van de openbare sector beheren (verder 'pensioeninstellingen' genoemd).

I. INFORMATIEVERPLICHTING

Hoofdstuk II van het handvest heeft betrekking op de informatieplicht van de instellingen van sociale zekerheid ten opzichte van de sociaal verzekerde.

Het betreft hier meer bepaald het verstrekken van alle dienstige inlichtingen, het naar de bevoegde instelling doorverwijzen indien een instelling onbevoegd is, de kennisgeving van gemotiveerde beslissingen,...

1. Het verstrekken van dienstige inlichtingen

Artikel 3 van het handvest bepaalt dat op verzoek van de sociaal verzekerde alle dienstige inlichtingen dienen te worden gegeven betreffende zijn rechten en verplichtingen en dit binnen de 45 kalenderdagen.

Artikel 2 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998 definieert wat er op het gebied van de pensioenstelsels van de openbare sector dient te worden verstaan onder 'dienstige inlichtingen'. Uiteraard dienen niet steeds alle in artikel 2 vermelde inlichtingen te worden meegedeeld. De mee te delen inlichtingen variëren in functie van de concreet gestelde vragen.

Artikel 3 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998 bepaalt dat de termijn van 45 dagen aanvangt vanaf de datum waarop de instelling de vraag om inlichtingen heeft geregistreerd. Deze registratiedatum dient op onuitwisbare wijze voor te komen op de vraag om inlichtingen.

In het kader van het verstrekken van dienstige inlichtingen dient eveneens gewezen te worden op het koninklijk besluit van 19 december 1997 tot uitvoering van artikel 3, eerste lid en van artikel 7, tweede lid, van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het "handvest" van de sociaal verzekerde. Overeenkomstig artikel 2 van dat besluit dienen de instellingen van sociale zekerheid een document ter beschikking te stellen met beschrijving van de rechten en verplichtingen van de sociaal verzekerde in de wetgeving die de instelling moet toepassen. Dit document moet gratis ter beschikking gesteld worden van de sociaal verzekerde die erom verzoekt.

2. Het doorsturen van vragen naar de bevoegde instelling

Indien de vraag om inlichtingen toekomt bij een instelling die niet bevoegd is om het antwoord te verstrekken dient deze instelling overeenkomstig artikel 5 van het handvest :

- 1° de vraag over te maken aan de bevoegde instelling;
- 2° de verzoeker hiervan op de hoogte te brengen.

3. Het meedelen van gemotiveerde beslissingen

Een beslissing in het kader van het handvest is "elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een instelling van sociale zekerheid en die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer sociaal verzekerden." (artikel 2, eerste lid, 8°, van de wet van 11 april 1995)

Indien pensioeninstellingen, in afwachting van de definitieve afhandeling van een pensioendossier, pensioenvoorschotten toekennen, is het bericht van voorschotten een beslissing in de zin van deze definitie. Alle in het handvest bedoelde verplichtingen inzake beslissingen zijn dan ook van toepassing op de berichten van voorschotten.

Andere beslissingen zijn :

- de toekenning van het definitieve pensioenbedrag;
- een wijziging van elementen die voor het pensioen in aanmerking werden genomen;
- de weigering een pensioen toe te kennen;
- de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde pensioenbedragen;
- de toekenning of de weigering tot toekenning van :

- het vakantiegeld en de aanvullende toeslag bij het vakantiegeld,
 - een perequatie,
 - een supplement gewaarborgd minimum,
 - een begrafenisvergoeding,
 - een indexatie;
- de vermindering of de schorsing van het pensioenbedrag met toepassing van de cumulatieregels;
- het al dan niet toepassen van de sociale en fiscale afhoudingen op de pensioenbedragen.

Alle opgesomde beslissingen dienen te voldoen aan de in het handvest vermelde verplichtingen.

In principe dient elke beslissing inzake pensioenen van de openbare sector te worden gemotiveerd en meegedeeld aan de sociaal verzekerde. De nadere regels inzake motivering van een beslissing zullen later besproken worden.

De uitvoeringsbesluiten voorzien evenwel in een aantal uitzonderingen op dit principe.

Artikel 8, derde lid van het koninklijk besluit van 16 juli 1998 bepaalt dat in sommige gevallen het betalingsbericht dat aan de sociaal verzekerde wordt opgestuurd, geldt als kennisgeving en als motivering.

Het betreft :

- de beslissing tot toekenning van een vakantiegeld of van een aanvullende toeslag bij het vakantiegeld;
- de beslissing tot indexering of tot perequatie van het pensioen;
- de beslissing tot het verrichten van afhoudingen op het pensioen, in het kader van de sociale en fiscale wetgeving.

Overeenkomstig artikel 9 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998 is geen kennisgeving vereist wanneer een vakantiegeld of een aanvullende toeslag bij het vakantiegeld niet wordt toegekend. Het spreekt evenwel vanzelf dat, wanneer een sociaal verzekerde vraagt waarom hem geen vakantiegeld of aanvullende toeslag wordt toegekend, de redenen hem gemotiveerd meegedeeld moeten worden.

Artikel 3 van het koninklijk besluit van 19 december 1997 bepaalt bovendien dat er evenmin kennisgeving vereist is inzake beslissingen tot betaling van prestaties indien die betalingen enkel een herhaalde uitvoering zijn van een eerdere reeds meegedeelde beslissing. Door deze bepaling wordt vermeden dat voor elk niet gewijzigd maandbedrag dat wordt uitbetaald een kennisgeving dient te worden overgemaakt aan de sociaal verzekerde.

II. BEHANDELING VAN PENSIOENAANVRAGEN

1. Ambtshalve toekenning van een pensioen

Overeenkomstig artikel 8 van het handvest worden de sociale prestaties toegekend, hetzij ambtshalve telkens wanneer dit materieel mogelijk is, hetzij op schriftelijk verzoek.

Inzake pensioenen van de openbare sector is het materieel mogelijk het pensioen of ieder voordeel dat erop betrekking heeft ambtshalve toe te kennen in alle gevallen waarin de pensioeninstelling naar aanleiding van een bepaald feit over de inlichtingen beschikt die het haar mogelijk maken te beslissen dat de sociaal verzekerde alle voorwaarden vervult waarvan de

toepasselijke wet- en regelgeving de toekenning van dit pensioen of dit voordeel afhankelijk maken (artikel 10 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998).

Er werd geopteerd voor een algemene omschrijving van het begrip 'materieel mogelijk' om latere nieuwe toepassingen, welke momenteel nog niet mogelijk zijn, te kunnen doorvoeren zonder het uitvoeringsbesluit van het handvest te moeten aanpassen.

Overeenkomstig de bestaande wetgeving kan een pensioen van de openbare sector slechts worden toegekend mits het indienen van een aanvraag. Ten gevolge van het handvest dienen de pensioenen, telkens wanneer dit materieel mogelijk is, ambtshalve te worden toegekend. Gelet op de huidige stand van de technische middelen waarover de instellingen die pensioenen van de openbare sector beheren beschikken, is er slechts één situatie waarin het momenteel materieel mogelijk is om ambtshalve pensioenrechten toe te kennen, nl. het toekennen van een overlevingspensioen indien de overleden echtgenoot reeds titularis was van een rustpensioen dat beheerd wordt door dezelfde pensioeninstelling.

De ambtshalve toekenning van het overlevingspensioen wordt geregeld door artikel 21 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, zoals dit aangepast werd door artikel 18 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998.

Volgende principes zijn geldig indien de titularis van een rustpensioen van de openbare sector overlijdt en het overlevingspensioen door dezelfde instelling wordt toegekend als die welke het rustpensioen beheerde :

- het overlevingspensioen wordt ambtshalve toegekend aan de langstlevende echtgenoot; uiteraard kan belanghebbende de toekenning weigeren indien hij dit overlevingspensioen niet of voorlopig niet wenst te genieten;
- het overlevingspensioen wordt ambtshalve aan de uit de echt gescheiden echtgenoot toegekend indien uit het Rijksregister blijkt dat hij de enige potentiële rechthebbende is. Indien er andere potentiële rechthebbenden zijn dient hij een aanvraag in te dienen. Enkel de langstlevende echtgenoot wiens huwelijk met de overledene minstens een jaar heeft geduurd en wezen van minder dan 18 jaar oud worden beschouwd als potentiële rechthebbenden. Dit wil dus zeggen dat de uit de echt gescheiden echtgenoot geen aanvraag hoeft in te dienen indien uit het Rijksregister blijkt dat er naast de uit de echt gescheiden echtgenoot bijvoorbeeld enkel wezen uit een ander huwelijk zijn die ouder zijn dan 18 jaar;
- het overlevingspensioen wordt ambtshalve aan een of meer wezen van minder dan 18 jaar toegekend indien zij de enige potentiële rechthebbende zijn, zoniet dienen zij een aanvraag in te dienen. Indien er samenloop is van wezen die jonger en wezen die ouder zijn dan 18 jaar, dienen enkel de wezen die ouder zijn dan 18 jaar een aanvraag in te dienen. Dit is logisch aangezien de pensioeninstelling niet op de hoogte is van het feit dat deze wezen die ouder dan 18 jaar zijn, eventueel recht geven op kinderbijslag zodat een ambtshalve onderzoek van het recht op overlevingspensioen in dat geval niet mogelijk is.

De artikelen van de wet van 15 mei 1984 die betrekking hebben op de toekenning van een overlevingspensioen, houden allemaal rekening met het indienen van een aanvraag. Door de artikelen 14, 15, 16 en 17 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998 worden de overige bepalingen van de wet van 15 mei 1984 aangepast aan de mogelijkheid van de ambtshalve toekenning van het overlevingspensioen, zonder dat de inhoud van deze artikelen voor het overige wordt gewijzigd.

De langstlevende echtgenoot die geen aanvraag tot het bekomen van een overlevingspensioen dient in te dienen, hoeft evenmin een aanvraag tot het bekomen van de begrafenisvergoeding in te dienen. Indien de langstlevende echtgenoot wel een aanvraag tot het bekomen van een

overlevingspensioen diende in te dienen, telt deze aanvraag meteen als aanvraag tot het bekomen van de begrafenisvergoeding.

2. Behandeling van een pensioenaanvraag

Het handvest wijzigt niets aan de huidige wijze waarop een aanvraag voor het bekomen van een pensioen van de openbare sector dient te worden ingediend.

De pensioeninstelling is wel verplicht een ontvangstbewijs over te maken aan de aanvrager waarop overeenkomstig artikel 9 van het handvest volgende vermeldingen dienen voor te komen :

- de datum waarop de aanvraag werd geregistreerd. Artikel 4 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998 bepaalt dat de ontvangstdatum van de aanvraag de datum is waarop de aanvraag werd geregistreerd. Vanaf die datum begint de termijn van 4 maanden te lopen waarbinnen de pensioeninstelling een beslissing omtrent de aanvraag dient te doen (zie punt III);
- de onderzoekstermijn van de aanvraag. Daar er geen wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen zijn die een eigenlijke onderzoekstermijn opleggen inzake pensioenen van de openbare sector dient geen onderzoekstermijn te worden vermeld. Een summier overzicht van de verschillende fasen van de verwerking van het dossier is in dat opzicht voldoende;
- de toegepaste verjaringstermijn. Het betreft hier de termijn van 10 jaar gedurende welke de sociaal verzekerde een rechtsvordering tegen een beslissing van de pensioeninstelling instellen.

Indien de pensioenaanvraag toekomt bij een instelling die niet bevoegd is om de aanvraag te behandelen dient deze instelling :

- 1° de aanvraag over te maken aan de bevoegde instelling;
- 2° de aanvrager hiervan op de hoogte te brengen.

De artikelen 5, 6 en 7 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998 regelen de gevolgen van een aanvraag tot het bekomen van een pensioen van de openbare sector, die werd ingediend bij een niet bevoegde instelling. Het betreft hier de problematiek van de polyvalentie van een pensioenaanvraag.

Er kunnen zich drie mogelijkheden voordoen :

- 1° de aanvraag voor een pensioen van de openbare sector is ingediend bij de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP) of het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ)

De datum van de registratie van de pensioenaanvraag bij de RVP of het RSVZ is geldig voor de opening van het pensioenrecht in de openbare sector, indien de belanghebbende binnen de 6 maanden vanaf het versturen van de kennisgeving van de definitieve beslissing door de RVP of het RSVZ een nieuwe aanvraag indient bij de bevoegde pensioeninstelling van de openbare sector.

De termijn voor het nemen van een beslissing begint voor de bevoegde pensioeninstelling van de openbare sector slechts te lopen vanaf de datum waarop de tweede aanvraag werd geregistreerd.

Hieruit volgt dat de RVP en het RSVZ de verplichting hebben om in de tekst van hun definitieve beslissing de belanghebbende in te lichten over de mogelijkheid om binnen de 6 maanden een

nieuwe aanvraag in de openbare sector te doen, met behoud van het recht op de datum van de oorspronkelijke aanvraag.

Op te merken valt dat in het pensioenstelsel van de werknemers en zelfstandigen een gelijkwaardige bepaling is opgenomen.

Artikel 9, § 2, van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers bepaalt dat wanneer de aanvrager de leeftijd van zestig jaar heeft bereikt, de datum van indiening van een aanvraag in de openbare sector geldt als datum van indiening van een aanvraag in de regeling voor werknemers op voorwaarde dat laatstbedoelde aanvraag wordt ingediend bij de gemeente waar betrokkene zijn hoofdverblijfplaats heeft of wordt afgegeven bij de Rijksdienst voor Pensioenen, binnen de zes maanden na ontvangst van de kennisgeving van de beslissing in de openbare sector.

Artikel 121 van het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen bevat een identieke bepaling voor de zelfstandigen.

Om de toepassing van deze 2 bepalingen mogelijk te maken moet voortaan in de beslissingen van de pensioeninstelling van de openbare sector de belanghebbende worden ingelicht over de mogelijkheid om binnen de 6 maanden een nieuwe aanvraag in te dienen bij de gemeente of af te geven bij de RVP of RSVZ, met behoud van het recht op de datum van de oorspronkelijke aanvraag.

De hogervermelde bijkomende aanvraag is vereist omdat het pensioenstelsel van de werknemers en de zelfstandigen enerzijds en het pensioenstelsel van de openbare sector anderzijds twee verschillende stelsels zijn met eigen specifieke voorwaarden, zodat een aanvraag tot pensionering in het ene stelsel niet noodzakelijk een pensionering in het andere stelsel hoeft te impliceren.

Voorbeeld :

Een werknemer geeft ook deeltijds les in het avondonderwijs. Het feit dat hij een pensioen aanvraagt voor zijn betrekking in de privé-sector wil niet noodzakelijk zeggen dat hij eveneens voor zijn bijambt op pensioen wil gaan. Ten einde te vermijden dat er nutteloos een dossier in de openbare sector wordt geopend, blijft een uitdrukkelijke aanvraag in dat stelsel vereist. Indien dit gebeurt binnen de zes maanden na de definitieve beslissing van de RVP blijft de datum van de eerste aanvraag geldig voor het vaststellen van de pensioenrechten van belanghebbende in de openbare sector.

2° De aanvraag is ingediend bij de verkeerde openbare pensioeninstelling

Voorbeeld :

Pensioenaanvraag waarvoor een gemeente bevoegd is werd ingediend bij de Pensioendienst voor de overheidssector.

De datum waarop deze aanvraag bij de Pensioendienst voor de overheidssector werd geregistreerd is geldig voor de opening van het recht van belanghebbende.

De in artikel 10 van het handvest bedoelde termijn voor het nemen van een beslissing begint voor de gemeente slechts te lopen vanaf de datum waarop zij de door de Pensioendienst voor de overheidssector overgemaakte aanvraag heeft geregistreerd.

3° De aanvraag is ingediend bij een niet voor pensioenen bevoegde instelling

Voorbeeld :

Pensioenaanvraag ingediend bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA).

De RVA is verplicht deze aanvraag over te maken aan de bevoegde pensioeninstelling. Zowel voor de opening van het recht van belanghebbende als voor de aanvang van de termijn waarbinnen de bevoegde pensioeninstelling een beslissing dient te nemen, geldt de datum waarop de aanvraag bij de bevoegde pensioeninstelling werd geregistreerd.

III. **BESLISSINGS- EN UITBETALINGSTERMIJN**

1. **Termijnen**

De artikelen 10 en 12 van het handvest bepalen binnen welke termijn een instelling van sociale zekerheid een beslissing dient te nemen en binnen welke termijn ze tot uitbetaling van het voordeel dient over te gaan.

De instelling van sociale zekerheid dient een beslissing te nemen binnen de vier maanden na de ontvangst van het verzoek of na het feit dat aanleiding heeft gegeven tot het ambtshalve onderzoek. Toegepast op de pensioenen van de openbare sector betekent dit dat de termijn van 4 maanden begint te lopen :

- vanaf de ontvangstregistratie van de aanvraag tot het bekomen van een pensioen van de openbare sector, of
- in het geval van het hogervermelde ambtshalve onderzoek naar het recht op een overlevingspensioen, vanaf de datum waarop de instelling die het rustpensioen beheerde het overlijden van de rustgepensioneerde heeft geregistreerd.

Indien geen beslissing kan genomen worden binnen deze termijn moet de pensioeninstelling dit meedelen aan de belanghebbende met vermelding van de redenen.

Deze termijn van 4 maanden wordt evenwel geschorst zolang de betrokkene of een buitenlandse instelling van sociale zekerheid geen gevolg heeft gegeven aan de door de pensioeninstelling gevraagde inlichtingen die noodzakelijk zijn voor het nemen van de beslissing. De termijn wordt evenwel niet geschorst indien de gevraagde inlichtingen dienen te worden geleverd door een andere Belgische instelling van sociale zekerheid.

Binnen de vier maanden na de kennisgeving van de beslissing tot toekenning van het pensioen maar ten vroegste vanaf de dag waarop de uitbetalingsvoorwaarden vervuld zijn, dient het pensioen te worden uitbetaald.

Met betrekking tot de perequatie moet worden gesteld dat de beslissing tot perequatie wordt geacht plaats te vinden op de laatste dag van de termijn bepaald in artikel 10, eerste lid van de wet (artikel 8, laatste lid, van het koninklijk besluit van 16 juli 1998). Indien de nieuwe weddeschalen die aanleiding geven tot de perequatie bekendgemaakt worden in het Belgisch Staatsblad, wordt de beslissing tot perequatie dus geacht plaats te vinden 4 maanden na die bekendmaking. Indien de nieuwe weddeschalen niet in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt worden (bijv. gemeentelijke weddeschalen die bij een beraadslaging van de gemeenteraad goedgekeurd worden), begint de termijn pas te lopen vanaf het ogenblik dat de pensioeninstelling de nieuwe weddeschalen ontvangt.

Indien bovenvermelde termijnen niet nageleefd worden, kunnen er eventueel sancties volgen (zie verder punt 2).

Enkele voorbeelden :

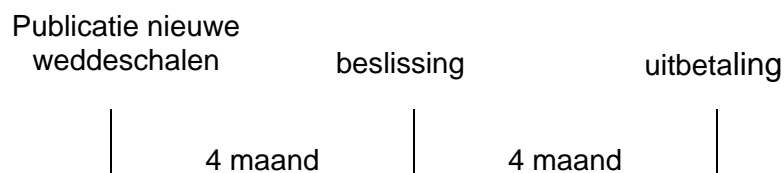
N.B.: beslissing = kennisgeving van de beslissing

Voorbeelden artikel 12

De verschillende termijnen worden nageleefd.

3° geval :

Perequatie

De bekendmaking van de nieuwe weddeschalen in het Belgisch Staatsblad is het feit dat aanleiding geeft tot het ambtshalve onderzoek van de perequatie van de pensioenen van de openbare sector. Zoals vermeld wordt de beslissing tot perequatie geacht genomen te zijn 4 maanden na deze bekendmaking.

2. Sanctie

Indien bovenvermelde termijnen niet worden nageleefd dienen overeenkomstig artikel 20 van het handvest interesten te worden uitbetaald aan de sociaal verzekerde.

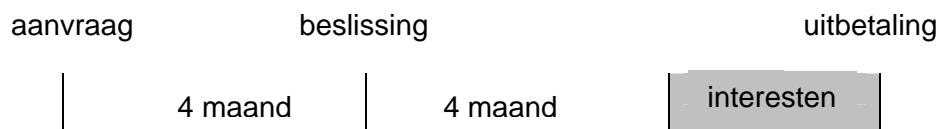
De algemene regel is dat interesten verschuldigd zijn vanaf het verstrijken van de termijn van 4 maanden na het nemen van de beslissing maar ten vroegste vanaf de datum van de opeisbaarheid van de prestatie.

In dit verband moet echter het volgende worden opgemerkt. Is de vertraging te wijten aan :

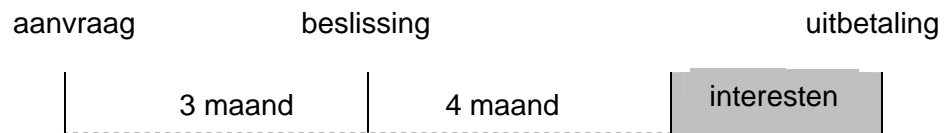
- de belanghebbende zelf : geen interesten verschuldigd daar de termijn om te beslissen geschorst is;
- een buitenlandse instelling : geen interesten verschuldigd daar de termijn om te beslissen geschorst is;
- de pensioeninstelling : interesten vanaf het verstrijken van de 4 maanden waarbinnen een beslissing diende genomen te worden, maar ten vroegste vanaf de datum waarop de prestatie ingaat;
- een andere Belgische instelling van sociale zekerheid : interesten vanaf het verstrijken van de 4 maanden waarbinnen een beslissing diende te worden genomen, maar ten vroegste vanaf de datum waarop de prestatie ingaat;
- een andere Belgische instelling (vb. een Gewest of een Gemeenschap belast met de samenstelling van een pensioendossier) : geen interesten verschuldigd.

Volgende voorbeelden maken duidelijk in welke gevallen er interesten dienen te worden betaald en vanaf welke periode.

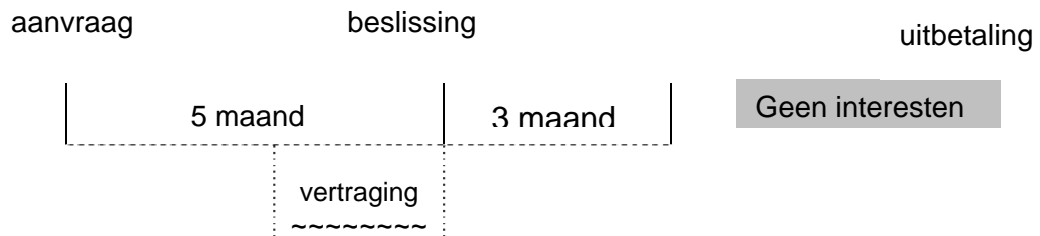
1°

2°

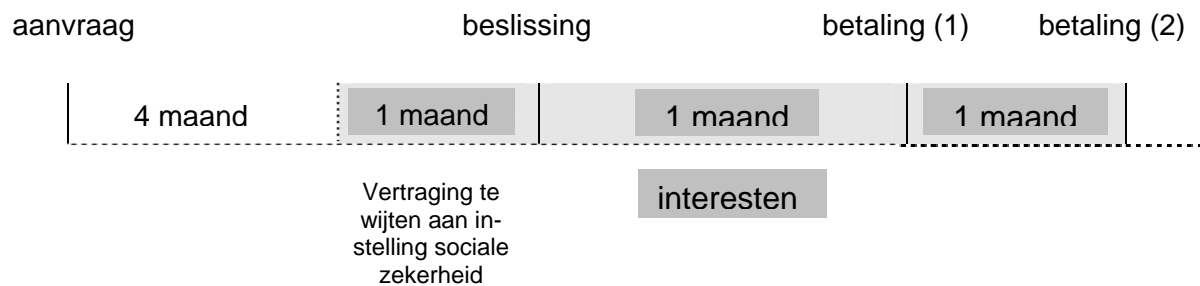

3°

(interne compensatie van termijnen mogelijk)

4°

betaling (1) = geen interesten (interne compensatie van termijnen mogelijk) daar de betaling niet werd uitgevoerd binnen de 4 maanden na het verstrijken van de termijn

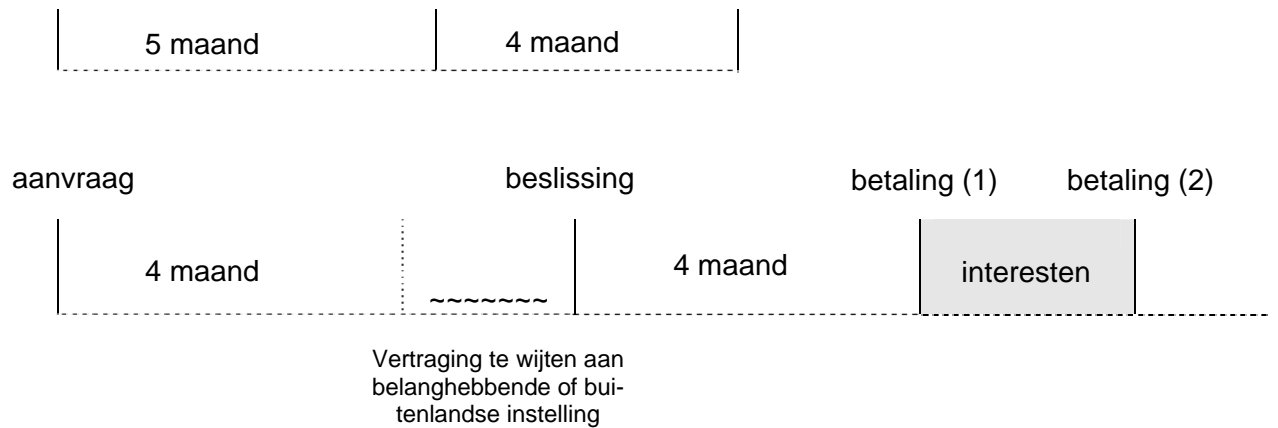
betaling (2) = van 4 maanden waarin een beslissing diende te worden genomen, zijn er interesten verschuldigd vanaf het verstrijken van de termijn waarbinnen een beslissing diende te worden genomen.

Er zijn evenwel geen interesten verschuldigd indien :

1° de instelling van sociale zekerheid geen pensioeninstelling is en er voorschotten ten belope van minstens 90% van het definitieve bedrag werden uitbetaald binnen de opgelegde termijn;

2° de instelling van sociale zekerheid een pensioeninstelling is en er voorschotten werden uitbetaald binnen de gestelde termijn, ongeacht de grootte van deze voorschotten (artikel 20, derde en vierde lid van het handvest, zoals gewijzigd door de wet van 22 februari 1998; zie tevens einde punt III, 2).

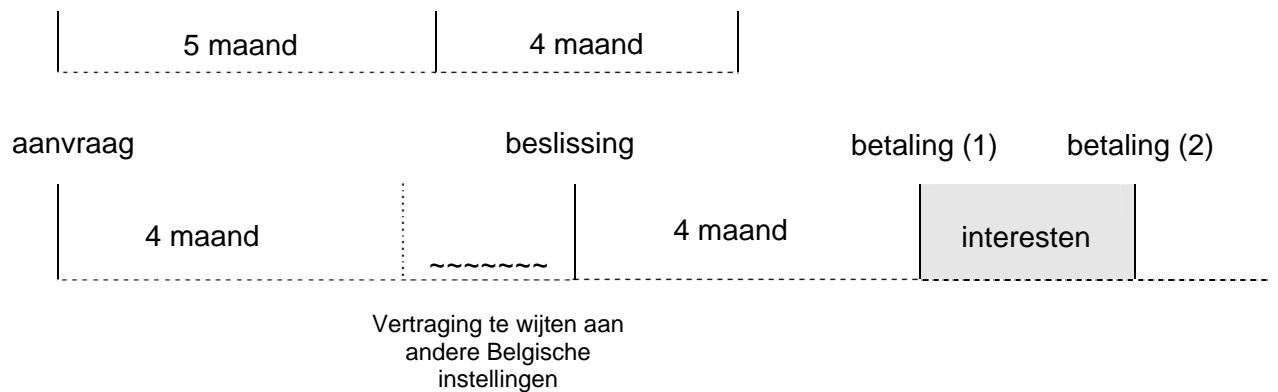
5°

betaling (1) = geen interesten

betaling (2) = daar de betaling meer dan 4 maanden na de beslissing werd uitgevoerd, zijn interesten verschuldigd vanaf het verstrijken van de termijn van 4 maanden waarbinnen de betaling diende te worden uitgevoerd.

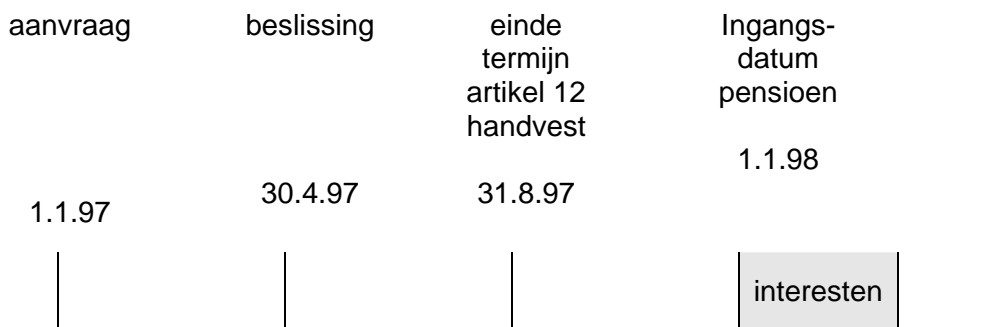
6°

betaling (1) = geen interesten

betaling (2) = daar de betaling meer dan 4 maanden na de beslissing werd uitgevoerd, zijn interesten verschuldigd vanaf het verstrijken van de termijn van 4 maanden waarbinnen de betaling diende te worden uitgevoerd

7°

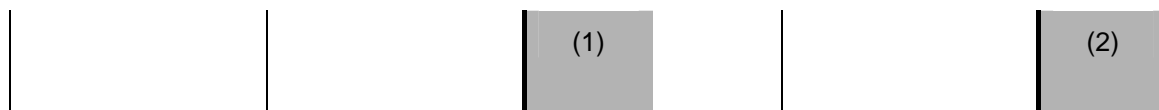
1.1.1998 = datum van de opeisbaarheid; dus geen interesten vóór die datum. Er zijn evenwel interesten verschuldigd vanaf 1 januari 1998 indien de betaling wordt uitgevoerd na die datum.

Indien er voorschotten op pensioen worden uitbetaald, zijn er geen interesten verschuldigd op het verschil tussen het definitieve bedrag en het bedrag van de voorschotten :

- 1° indien deze voorschotten 90% of meer bedragen van het definitieve bedrag;
- 2° indien, ongeacht het niveau van de voorschotten,
 - de definitieve beslissing afhankelijk is van inlichtingen die door de aanvrager zelf of door een niet in artikel 2 van het handvest bedoelde instelling moeten worden verstrekt;
 - de definitieve beslissing afhangt van de beslissing van twee of meer pensioeninstellingen en voor zover de pensioenaanvragen werden ingediend binnen de acht maanden die voorafgaan aan de ingangsdatum van het pensioen;
 - slechts bij de definitieve beslissing kan worden vastgesteld dat de sociaal verzekerde voldoet aan de voorwaarden om recht te hebben op een minimumuitkering (Artikel 20 van het handvest zoals gewijzigd door de wet van 22 februari 1998).

Voorbeeld : het gewaarborgd minimum wordt na het uitbetalen van voorschotten toegekend.

aanvraag rustpensioen	beslissing voorschot	uitbetaling voorschot	beslissing supplement minimum	Uitbetaling supplement
1.1.1998	30.4.1998	31.8.1998	1.10.1998	31.1.1999

- Indien uitbetaling van het voorschot na 31.8.1998 (1): interesten vanaf die datum op het bedrag van het voorschot.
- Indien uitbetaling definitief bedrag na 31.1.1999 (2): interesten vanaf die datum op het supplement gewaarborgd minimum.

IV. MOTIVERING, VERMELDINGEN EN KENNISGEVING

1. Motivering

Elke beslissing dient uitdrukkelijk de juridische en feitelijke overwegingen te vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. De redenen van de beslissing moeten in de beslissing zelf worden weergegeven en moeten samen met de beslissing aan de betrokkene worden meegegeed.

Essentieel onderdeel van de motiveringsverplichting is de wettelijke basis waarop de beslissing getroffen is. Hierna wordt de wijze aangegeven waarop beslissingen inzake een pensioen van de openbare sector dienen gemotiveerd te worden :

- de toekenning van voorschotten :
de beslissing tot het toekennen van voorschotten is een beslissing in de zin van het handvest. Deze beslissing dient gemotiveerd te worden. Het louter meedelen van een bedrag is in principe dus onvoldoende. Zij dient dezelfde elementen te bevatten als die welke op de definitieve beslissing dienen te worden vermeld.
- de toekenning van het definitieve pensioenbedrag :
deze beslissing is gemotiveerd indien zij minimaal volgende elementen bevat :
- de wettelijke basis van het recht op pensioen;
- de perioden die in aanmerking werden genomen;
- de eigenlijke pensioenberekening met vermelding van de op de ingangsdatum van het pensioen geldende index;
- de weigering tot toekenning van een pensioen :
deze beslissingen dienen in elk geval de wettelijke bepalingen te vermelden waaraan in het concrete geval niet werd voldaan;
- de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde bedragen :
deze beslissingen zijn gemotiveerd indien ze de vermeldingen van artikel 15 van het handvest bevatten;
- de toekenning van :
- het vakantiegeld en de aanvullende toeslag bij het vakantiegeld :
het betalingsbericht waarop het bedrag vermeld staat waarop de belanghebbende recht heeft, geldt als kennisgeving en motivering van deze beslissing
- een perequatie :
het betalingsbericht met vermelding van het nieuwe pensioenbedrag waarop belanghebbende recht heeft, geldt als kennisgeving en motivering;
- een supplement gewaarborgd minimum :
zie beslissing tot toekenning of weigering van een pensioen;
- een begrafenisvergoeding :
de beslissingen tot toekenning van een begrafenisvergoeding dienen eveneens in elk geval de wettelijke bepalingen te vermelden op basis waarvan deze vergoeding wordt toegekend;
- een indexatie :
het betalingsbericht met vermelding van het nieuwe pensioenbedrag waarop belanghebbende recht heeft, geldt als kennisgeving en motivering;
- het vermelden van de bedragen van de sociale en fiscale afhoudingen :
het betalingsbericht met vermelding van het nieuwe bruto- en nettopensioenbedrag waarop belanghebbende recht heeft, geldt als kennisgeving en motivering.

Uiteraard dienen beslissingen waarbij voormelde voordelen worden geweigerd naar aanleiding van individuele aanvragen volledig te worden gemotiveerd en meegedeeld aan de belanghebbende.

De motiveringsplicht is een substantiële vormvereiste. De sanctie voor het niet of onvolledig naleven van deze verplichting is de onwettigheid van de beslissing. De gewone rechter hoeft geen rekening te houden met dergelijke beslissingen.

2. Vermeldingen

De artikelen 14 en 15 van het handvest geven een opsomming van de vermeldingen die moeten voorkomen op de beslissingen tot toekenning of weigering van prestaties en op de beslissingen tot terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen.

Artikel 11 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998 voorziet voor beslissingen inzake pensioenen van de openbare sector evenwel in drie uitzonderingen :

- op de betalingsberichten die dienen als mededeling van een gemotiveerde beslissing dienen deze vermeldingen niet voor te komen;
- op alle beslissingen dient slechts de tekst van artikel 1017, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek te worden vermeld omdat het tweede lid enkel betrekking heeft op geschillen voor de arbeidsrechtbank en geschillen over pensioenen van de openbare sector worden beslecht voor de burgerlijke rechtbanken;
- enkel het adres van de rechtbank van eerste aanleg wordt vermeld, zelfs indien de vrede-rechter bevoegd is.

Artikel 14, eerste lid, 3°, van het handvest betreffende het vermelden van de termijn om in beroep te gaan tegen een beslissing, is ingegeven door de korte beroepstermijn (3 maanden) in de sociale zekerheidssector. Op de beslissing inzake een pensioen van de openbare sector wordt vermeld dat de verjaringstermijn voor het instellen van een rechtsvordering 10 jaar bedraagt.

V. HERZIENING VAN BESLISSINGEN

De artikelen 17 en 18 van het handvest bepalen de gevolgen van de herziening van een beslissing.

Volgende principes gelden voor beslissingen inzake pensioenen van de openbare sector :

- deze beslissingen kunnen steeds herzien worden;
- indien de nieuwe beslissing achterstallen in het voordeel van de gepensioneerde tot gevolg heeft, moeten deze in principe worden uitbetaald met terugwerkende kracht tot de ingangsdatum van de beslissing. De aandacht wordt er evenwel op gevestigd dat de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring blijven gelden. Indien er achterstallen dienen te worden uitbetaald moet er dus rekening worden gehouden met de vijfjarige of tienjarige verjaringstermijn;
- indien ten gevolge van de nieuwe beslissing een kleiner pensioenbedrag dient te worden uitbetaald aan de gepensioneerde, wordt de terugvordering van de ten onrechte betaalde bedragen, door het feit dat de wettelijke bepalingen inzake verjaring blijven gelden, beperkt tot zes maanden of vijf jaar.

VI. INTERESTEN

1. Interesten te betalen door de pensioeninstelling

zie punt III, 2.

2. Interesten te betalen door de gepensioneerde

Artikel 21 van het handvest bepaalt dat de onverschuldigd betaalde prestaties van rechtswege interest opbrengen vanaf de betaling, indien de onverschuldigde betaling het gevolg is van arglist, bedrog of bedrieglijke handelingen van de belanghebbende persoon.

In het eerste en tweede lid van artikel 8 van het koninklijk besluit van 16 juli 1998 wordt expliciet bepaald welke inlichtingen de gepensioneerde dient over te maken aan de pensioeninstelling. Indien de gepensioneerde deze inlichtingen niet overmaakt en dit tot gevolg heeft dat de pensioeninstelling ten onrechte pensioenbedragen heeft uitbetaald die worden teruggevorderd, wordt dit verzuim gelijkgesteld met arglist of met bedrog voor de toepassing van artikel 21 van het handvest, d.w.z. dat er in dat geval interesten van de gepensioneerde kunnen worden gevorderd die berekend worden op het terug te vorderen pensioenbedrag.

VII. AFSTAND EN VOORZIENING

1. Afstand van de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen

Artikel 22 van het handvest bepaalt dat de instellingen van sociale zekerheid kunnen afstand doen van de terugvordering van onverschuldigd uitbetaalde bedragen. Dit artikel is niet van toepassing op de pensioenen van de openbare sector daar in de desbetreffende wetgeving geen mogelijkheid bestaat om af te zien van de terugvordering van onverschuldigd uitbetaalde bedragen.

2. Voorzieningstermijnen

Artikel 23 van het handvest stelt de termijn voor het instellen van een beroep tegen beslissingen van instellingen van sociale zekerheid vast op 3 maanden vanaf de kennisgeving.

Voor de pensioenen van de openbare sector geldt de gunstiger termijn van 10 jaar, alhoewel deze termijn niet voortvloeit uit een specifieke wetgeving maar uit de algemene bepalingen van het Burgerlijk Wetboek.

Ministeriële omzendbrief nr. 594 van 11 maart 2009
(Staatsblad 17 maart)

met betrekking tot de toepassing van artikel 20octies van de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector.

Aan alle federale, gemeenschaps-, gewestelijke, provinciale of plaatselijke overheidsbesturen, -instellingen of -diensten die onderworpen zijn aan de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector.

Mevr. de Minister,
Mijnheer de Minister,
Mevr. de Staatssecretaris,
Mijnheer de Staatssecretaris,

Artikel 20octies, eerste en tweede leden, van de wet van 3 juli 1967, ingevoegd door de wet van 17 mei 2007 (*Belgisch Staatsblad* 14 juni 2007) bepaalt dat : « Wanneer de overheid die door de Koning werd aangeduid voor de aangiften van ongevallen weigert om het ongeval als een arbeidsongeval te erkennen, informeert zij daarover tegelijkertijd het Fonds voor arbeidsongevallen en het slachtoffer of zijn rechthebbenden. Het Fonds voor arbeidsongevallen kan een onderzoek naar de oorzaken en omstandigheden van het ongeval uitvoeren; in voorkomend geval kan een proces-verbaal worden opgesteld. ».

Die bepaling trad op 1 juli 2007 in werking.

Opdat het Fonds voor arbeidsongevallen zijn taak zou kunnen uitvoeren, is het aangewezen het Fonds, wat betreft de beslissingen tot weigering genomen vanaf 1 januari 2009, de volgende documenten zo vlug mogelijk te bezorgen :

- een kopie van de « aangifte van arbeidsongeval »;
- kopie van de brief tot weigering van erkenning.

Bovendien, krachtens artikel 7, eerste lid, en artikel 13, eerste lid, van de wet van 11 april 1995 tot invoering van het « handvest » van de sociaal verzekerde en krachtens de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, dient de brief tot weigering het volgende te vermelden :

- de reden van weigering;
- de mogelijkheid voor het slachtoffer om een aanvraag te doen tot onderzoek van zijn dossier door het Fonds voor arbeidsongevallen;
- de beroepsmogelijkheden en de te respecteren vormvoorschriften en termijnen.

Wanneer het Fonds voor arbeidsongevallen een geweigerd ongeval onderzoekt, dient de overheid alle informatie waarover ze beschikt mee te delen zodra het Fonds daarom vraagt.

Het Fonds kan eveneens een onderzoek ter plaatse uitvoeren. Krachtens de wet van 16 november 1972 op de arbeidsinspectie kan het de personen die eventueel bij het ongeval zijn betrokken ondervragen.

Om overbodige briefwisseling te vermijden, zonder evenwel het recht op informatie van de slachtoffers en de rechthebbenden in gevaar te brengen, moet de volgende alinea worden opgenomen in de brief ter kennisgeving van de weigering geadresseerd aan de slachtoffers of de rechthebbenden :

« Deze weigering wordt meegedeeld aan het Fonds voor arbeidsongevallen, Troonstraat 100, in 1050 Brussel. Op uw aanvraag kan het Fonds onder meer een onderzoek instellen naar de oorzaken en de omstandigheden van het ongeval. ».

Ministeriële omzendbrief van 10 juni 2009 **(Staatsblad 22 juni)**

met betrekking tot het nieuwe perequatiestelsel dat ingevoerd werd door de wet van 25 april 2007 betreffende de pensioenen van de openbare sector

Aan de overheden van de provincies, gemeenten, O.C.M.W.'s of intercommunales die hun eigen pensioenstelsel hebben of die, niettegenstaande hun aansluiting bij een gesolidariseerd stelsel, een deel van de last van hun pensioenen dragen.

De wet van 9 juli 1969, zoals gewijzigd door de wet van 25 april 2007 betreffende de pensioenen van de openbare sector, (Belgisch Staatsblad van 11 mei 2007), voert een nieuw perequatiestelsel in per korf : elk rust- of overlevingspensioen wordt verbonden aan de korf die overeenstemt met de laatste sector waar, naargelang het geval, de gepensioneerde of zijn echtgenoot gewerkt heeft.

Deze wet voorziet in 15 korven, waarvan de negende, de tiende en de elfde korf respectievelijk de lokale overheden van het Vlaams gewest, van het Waals gewest en van het Brussels hoofdstedelijk gewest omvatten.

Hierna vindt u de lijst van de drie betrokken korven met, voor elk van deze korven, het percentage waarmee de pensioenen verhoogd moeten worden vanaf 1 januari 2009.

Nr	Korf	Verhoging
9	Plaatselijke besturen van het Vlaams gewest	0,7159 %
10	Plaatselijke besturen van het Waals gewest	0,0166 %
11	Plaatselijke besturen van het Brussels hoofdstedelijk gewest	0,9227 %

1) Artikel 15 van de wet van 9 juli 1969 bepaalt dat het nominaal bedrag van de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de provincies en de gemeentelijke overheden die niet aangesloten zijn bij het gemeenschappelijk pensioenstelsel van de lokale overheden («Pool I») of bij het stelsel van de nieuwe bij de RSZPPO aangeslotenen («Pool II»), ten minste verhoogd moet worden ten belope van het percentage van de korven 9, 10 of 11, naargelang het geval, en dit met ingang van 1 januari 2009.

2) Overeenkomstig artikel 1, tweede lid, van de wet van 9 juli 1969 is het door deze wet ingevoerde stelsel eveneens toepasselijk op de rustpensioenen van de personeelsleden van de bij «Pool II» aangesloten plaatselijke besturen, maar waarvan de last gedragen wordt door het plaatselijk bestuur zelf, alsook op de overlevingspensioenen van hun rechthebbenden. Hetzelfde geldt voor de rust- en overlevingspensioenen van de plaatselijke besturen die aangesloten zijn bij deze Pool II en waarvan de pensioenen beheerd en betaald worden door een verzorgingsinstelling, zoals bepaald in artikel 1bis, e) van de wet van 6 augustus 1993. In deze gevallen zijn de hiervoor vermelde percentages dwingend en zijn zij niet langer een minimum.

Zowel in hypothese 1) als in hypothese 2) moeten de betrokken plaatselijke overheden maatregelen nemen om voormelde verhogingscoëfficiënten toe te passen of te laten toepassen door hun verzorgingsinstelling.

Tenslotte moet er op gewezen worden dat het perequatiestelsel dat ingevoerd werd door de wet van 9 juli 1969 niet toepasselijk is op de pensioenen die toegekend zijn aan bepaalde vroegere gemeentelijke mandatarissen en aan hun rechthebbenden. Deze pensioenen vallen onder het toepassingsgebied van de wet van 8 december 1976.

